İşğalçıya böyük dərs

O günlərədək ermənilər özlərinə çox arxayın idilər. 1994-cü il mayın 12-də imzalanan atəşkəs haqqında sazişi pozmaqdan da çəkinmirdilər. Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri müxtəlif istiqamətlərdə iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə atəşkəs rejimini mütəmadi olaraq pozurdular.

Hərbçilərimiz, əsgərlərimiz şəhid olurdu. Ermənistan silahlı qüvvələri yalnız Azərbaycan Ordusunun mövqelərini atəşə tutmurdular. İşğalçı dövlətin ordusunun bölmələri Azərbaycanın yaşayış məntəqələrinə də amansızlıqla atəş yağdırırdılar. Nəticədə dinc sakinlərimiz həlak olurdular.

2016-cı il aprelin 1-dən 2-nə keçən gecədən isə atəşkəs rejimindən sonra Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttində baş vermiş ən böyük hərbi qarşıdurma, ən şiddətli döyüşlər başladı...

Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda 2016-cı il aprelin 1-dən 2-nə keçən gecə və gün ərzində bütün cəbhəboyu Azərbaycan mövqelərinin və yaşayış məntəqələrinin Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən güclü artilleriya atəşinə məruz qaldığı bildirildi. Nəticədə 2 dinc sakin şəhid olmuş, 10 nəfər yaralanmışdı.

Tarixə Aprel döyüşləri adı ilə yazılan ölüm-dirim savaşı gedirdi. Cəbhənin ən gərgin istiqamətlərində - Ağdərə-Tərtər-Ağdam və Xocavənd-Füzuli istiqamətlərində hərbi münaqişəni alovlandıran Ermənistan silahlı bölmələrinə layiqli cavablar verildi. Düşmənə qısa müddətdə ağır zərbələr endirildi.

1990-cı illərdə Azərbaycanın 20 faiz ərazilərini öz hərbi gücü ilə deyil, havadarlarının köməyilə zəbt etmiş Ermənistan o günlərədək boş xülyalar içərisində idi. İşğalçılar ağızdolusu güclü ordularından danışırdılar. Ancaq 2016-cı ilin aprelində Azərbaycan Ordusunun bölmələri dörd gün ərzində Ermənistana xəyallarının boş olduğunu göstərdi.

Aprel döyüşləri başladığı ilk gündən Azərbaycan Ordusu əsl peşəkarlıq və igidlik nümunəsi göstərdi. Aprelin 3-də Tərtər rayonunun Talış kəndi ətrafındakı yüksəkliklər və Seysulan kəndi düşmən işğalından azad edildi, Füzuli istiqamətində Ermənistanın pilotsuz uçuş aparatı vuruldu. Ancaq Ermənistan tərəfi hələ də iddia edirdi ki, Seysulan kəndi onların nəzarətindədir.

İşğal etdiyi mövqeləri itirdikcə Ermənistan daha da azğınlaşırdı. Aprelin 4-ü Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycan Ordusunun azad etdiyi mövqeləri yenidən ələ keçirmək üçün cəbhənin əsasən Ağdərə-Tərtər və Xocavənd-Füzuli istiqamətlərində hücuma keçdilər. Bu dəfə hədəflərində təkcə Azərbaycan Ordusunun mövqeləri deyildi. Erməni silahlı qüvvələri intensiv surətdə təmas xəttinə yaxın yaşayış məntəqələrini atəşə tuturdular.

Növbəti gün - aprelin 5-də Ağdərə şəhərinə aparan əsas yol üzərindəki strateji əhəmiyyətli Madagiz məntəqəsindəki hərbi bazanın qərargahına, eləcə də "Yerkrapa" erməni könüllülərini cəbhəyə gətirən avtobusa zərbə vuruldu. Düşmən tərəfi 7 nəfərin öldüyünü təsdiqlədi.

Həmin gün Xocavənd-Füzuli istiqamətində erməni qüvvələrinin 2 tankı heyətlə birgə və hərbi əmlakla dolu 5-dək təkərli texnikası sıradan çıxarıldı.

Azərbaycan-Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində aprelin 5-də saat 12 radələrindən tərəflərin razılığı ilə hərbi əməliyyatlar dayandırıldı. Rusiyanın paytaxtı Moskva şəhərində Azərbaycan və Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin baş qərargah rəisləri bu barədə razılığa gəldilər.

Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində aprelin 5-də saat 12.10-dan başlayaraq aprelin 6-sı saat 12.56-dək sutka ərzində Azərbaycan Ordusunun Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ordubad, Şahbuz və Babək rayonlarında yerləşən mövqeləri Ermənistanın Mehri, Sisian və Cermuk rayonları ərazisindəki mövqelərindən iriçaplı silahlar və qumbaraatanlardan atəşə tutuldu. Azərbaycan Ordusu düşmənə gərəkli cavab verdi.

Aprelin 7-də Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda cəbhə bölgəsində Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin mövqeləri üzərində uçuşlar həyata keçirməyə cəhd göstərən Ermənistana məxsus "X-55" tipli pilotsuz uçuş aparatının xüsusi üsulla endirildiyi barədə məlumat verildi. Həmin gün Ağdərə-Goranboy istiqamətində atəşə tutulan Azərbaycana məxsus sanitar tibb maşınına ciddi ziyan dəysə də, xəsarət alan olmadı.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin bölmələri 2016-cı ildə dördgünlük döyüşlərdə Goranboy rayonuna və Naftalan şəhərinə təhlükə yarada biləcək Talış kəndi ətrafındakı yüksəklikləri, həmçinin Seysulan məntəqəsini düşməndən azad etdilər, Füzuli rayonu istiqamətində Lələtəpə yüksəkliyində nəzarəti ələ keçirdilər. Ağdərə-Madagiz istiqamətində yolların Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin nəzarətinə keçməsi də döyüşlər nəticəsində mümkün oldu.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin bölmələri azad etdikləri yerlərdə möhkəmləndirmə işləri apardılar.

Heç bir döyüş itkisiz olmur. Aprel döyüşlərində də Azərbaycanın qəhrəman oğulları şəhidlik mərtəbəsinə yüksəldilər. Ancaq düşmənin itkiləri müqayisəyəgəlməz qədər böyük oldu.

Aprel döyüşlərinin işğalçı ermənilərə vurduğu mənəvi zərbənin isə hədd-hüdudu yoxdur. Dördgünlük döyüşlərdə ordumuz elə bir şücaət göstərdi ki, təcavüzkar ermənilərin canına vəlvələ düşdü. Onsuz da illərboyu Azərbaycanın bu işğala son qoyacağı, Ermənistanı məğlub edəcəyi qorxusunu, xofunu yaddan çıxara bilməmişdilər. Aprel döyüşləri isə böyük Zəfərin başlanğıcı idi...

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan. - 2023.-2 aprel.- S.2.